

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA NA LEKCJACH GEOGRAFII

I. Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

1. Wiadomości i umiejętności - wg programu
2. Zaangażowanie w proces nauczania - uczenia się (aktywność).

II. Bieżąca ocena osiągnięć edukacyjnych uczniów odbywa się według skali stopniowej, zgodnie z opisem wymagań edukacyjnych z uwzględnieniem różnicowania na poszczególne stopnie szkolne i poziomy wymagań (podstawowy, ponadpodstawowy).

III. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców.

IV. Na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej (w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną, na miesiąc przed). Ocena proponowana może ulec zmianie w zależności od postawy ucznia.

FORMY I ZASADY KONTROLI

I. Metody pomiaru i oceny osiągnięć uczniów

➤ **Kontrola bieżąca:**

1. Odpowiedź ustna - ma formę indywidualnej rozmowy nauczyciela z uczniem, podczas której nauczyciel kontroluje i ocenia osiągnięcia dydaktyczne ucznia.

2. Wypowiedź pisemna:

- **Sprawdziany** („kartkówki”)
 - Niezapowiedziane i zapowiedziane, trwają do 15 minut
 - obejmują materiał maksymalnie z 3 ostatnich lekcji, bądź z zadania domowego
 - w przypadku zgłoszenia przed lekcją nieprzygotowania, uczeń może odstąpić od pisania kartkówki niezapowiedzianej bez konsekwencji oceny niedostatecznej
- sprawdziany z mapy świata – 3 minutowe, z określonej, podanej wcześniej przez nauczyciela puli obiektów.

3. Praca domowa i lekcyjna ucznia:

- nauczyciel precyzyjnie i zrozumiale formułuje treść pracy domowej, obowiązkiem ucznia jest zapisanie jej w zeszytach przedmiotowych,

- prace domowe mogą być krótkoterminowe (do dwóch tygodni) i długoterminowe (wykonywane w okresie dłuższym).
- Przewiduje się również prace domowe o podwyższonym stopniu trudności, dla osób chętnych.

4. Zeszyt przedmiotowy ucznia.

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne i staranne (estetyczne i czytelne) uzupełnianie zadań w zeszycie ćwiczeń oraz prowadzenie notatek lekcyjnych, nieprowadzenie zeszytu ćwiczeń jest jednoznaczne z oceną niedostateczną za zeszyt. Brak notatki z lekcji skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić notatkę z lekcji, na której go nie było.

5. Powtórzenie wiadomości

- uczniowie przed pracą klasową kończącą dział, w zakresie rozszerzonym, otrzymują od nauczyciela zestaw zadań powtórkowych, które mają obowiązek rozwiązać w ustalonym przed nauczyciela terminie. Nie rozwiązanie ich skutkuje oceną niedostateczną.

➤ **Kontrola końcowa** – zakończenie działu

- **Prace klasowe** - oceny z prac klasowych mają najistotniejszy wpływ na ocenę semestralną. Odbývają się po zakończeniu każdego rozdziału. Przewiduje się formy: test różnego typu zadań zamkniętych „typu maturalnego”, test wyboru, zadania na dobieranie, zadania alternatywnego wyboru typu prawda-fałsz.

➤ **Powtórki do matury**

- uczniowie klas maturalnych, którzy zadeklarowali chęć zdawania geografii na maturze mają obowiązek zaliczyć na ocenę materiał nauczania geografii w liceum, zgodnie z podanym przez nauczyciela harmonogramem. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową z geografii. Jeśli uczniowie zadeklarowali chęć zdawania matury z geografii w trakcie trwania semestru, mają obowiązek zaliczenia wszystkich zaległych sprawdzianów powtórzeniowych do końca roku szkolnego.

II. Nadobowiązkowe formy aktywności uczniów

Ocenie podlegają następujące formy aktywności:

1. Aktywność na zajęciach
 - zajmowanie stanowiska, wyrażanie opinii

- pracę w grupach
- poszukiwanie materiałów związanych z bieżącymi tematami lekcji i udostępnianie ich innym uczniom i nauczycielowi

1. Prace dodatkowe

- opracowanie prezentacji multimedialnej - przygotowanie i prezentacji oraz zainteresowanie nim słuchaczy
- wykonanie pomocy dydaktycznej, gazetki szkolnej
- rozwiązywanie zadań o podwyższonym stopniu trudności
- aktywność pozaszkolna - udział w olimpiadach i konkursach.

III. Kryteria oceny

Wypowiedź ustna:

Celujący - odpowiedź samodzielna i poprawna, zgodna z programem, wskazuje na szczególne zainteresowanie ucznia przedmiotem, zawiera własne przemyślenia i oceny.

Bardzo dobry - odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi.

Dobry - odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem językowym, nieznaczne kłopoty w operowaniu wiedzą przyrodniczą.

Dostateczny - odpowiedź niesamodzielna, uczeń zna podstawowe fakty, ale potrafi je interpretować i dobierać właściwe przykłady tylko przy znacznym ukierunkowaniu ze strony nauczyciela, trudności w uogólnianiu i wnioskowaniu.

Dopuszczający - odpowiedź niesamodzielna, uczeń zna elementarne fakty, ale nie dokonuje ich analizy nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, brak umiejętności uogólniania i wnioskowania, istotne błędy w posługiwaniu się terminologią.

Niedostateczny - odpowiedź nie spełnia wymagań podanych wyżej kryteriów, brak elementarnych wiadomości.

IV. Ewaluacja osiągnięć uczniów:

W procesie ewaluacji osiągnięć uczniów, oprócz czynności zakwalifikowanych do wymagań podstawowych i ponadpodstawowych należy uwzględnić umiejętności uniwersalne, czyli ponadprzedmiotowe, tj:

- pozyskiwanie informacji z różnych źródeł
- krytyczną ocenę informacji pochodzących z różnych źródeł
- przetwarzanie informacji z jednej formy zapisu w inną

- interpretowanie, uogólnianie i wnioskowanie
- uzasadnianie opinii i sądów
- wartościowanie działań człowieka dotyczących spraw zdrowia, środowiska i wykorzystywania badań biologicznych
- prezentowanie swojej wiedzy w formie ustnej i pisemnej

V. Narzędzia oceniania i gromadzenia informacji

W przypadku sprawdzianów pisemnych lub kartkówek przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

- 96%-100% - ocena celująca
- 85% - 95,99% - ocena **bardzo dobra**
- 70% - 84,99% - ocena **dobra**
- 55% - 69,99% - ocena **dostateczna**
- 40% - 54,99% - ocena **dopuszczająca**
- 39,99% - 0% - ocena **niedostateczna**

W przypadku sprawdzianów na mapach konturowych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

- 10 pkt - ocena **bardzo dobra**
- 8-9 pkt - ocena **dobra**
- 6-7 pkt - ocena **dostateczna**
- 5 pkt - ocena **dopuszczająca**
- 0-4 pkt- ocena **niedostateczna**

- 20 pkt - ocena **bardzo dobra**
- 15 - 19 pkt - ocena **dobra**
- 12 – 14 pkt - ocena **dostateczna**
- 10 – 11 pkt - ocena **dopuszczająca**
- 0 – 9 pkt - ocena **niedostateczna**

W przypadku innej ilości elementów do zaznaczenia na sprawdzianie ze znajomości mapy, nauczyciel przed sprawdzianem informuje uczniów o skali oceniania.

Parametryzacja wyników nauczania

Otrzymane wyniki nauczania będą odpowiednio różnicowane ze względu na określone zaangażowanie uczniów w określone formy wypowiedzi ustnej i pisemnej, co może mieć związek z odpowiednimi współczynnikami wag określonych kategorii edukacyjnych związanych ze średnią

ważoną. Jeśli nauczyciel zdecyduje się na stosowanie wag informuje o tym uczniów na początku roku szkolnego. Decyzja ważna jest cały rok szkolny. W takim wypadku będą zastosowane następujące współczynniki wagowe:

Prace klasowe, sprawdziany, duże testy – waga 3

Odpowiedź ustna (3 tematy) – waga 2

Kartkówki – waga 1

Zadania domowe, ćwiczenia na lekcji itp.- 1

Aktywność bieżąca – waga 1

Punktowe kryteria ocen ze średniej ważonej:

< 2.0 - ocena niedostateczna

2.0 – 2.79 - ocena dopuszczająca

2.80 – 3.79 - ocena dostateczna

3.80 - 4.79 - ocena dobra

4.80 - 5.79 - ocena bardzo dobra

5.80- 6.0 - ocena celująca

VI. Zasady oceniania uczniów

1. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych sprawdzianów podawane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Odpowiedni zapis pojawia się w dzienniku elektronicznym.
2. Jeśli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu w określonym terminie, ma obowiązek uczynić to w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły na konsultacjach – sam zgłasza się do nauczyciela.
3. Uczeń ma możliwość poprawiania ocen **niedostatecznych** z prac klasowych, bądź powtórek do matury w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny.
4. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu z map konturowych lub otrzymał ocenę niedostateczną, zalicza daną partię materiału ustnie przy dużej mapie konturowej, która znajduje się w sali lekcyjnej.
5. Jeśli uczeń był nieobecny tylko na jednej lekcji, na której odbywała się kartkówka z mapy lub inna zapowiedziana kartkówka, odpowiada z danego materiału na najbliższej lekcji.

6. Ocenę z kartkówki uznaje się za poprawioną, w momencie zaliczenia pracy klasowej obejmującej treści z danej kartkówki. Ocena niedostateczna z kartkówek i odpowiedzi świadczy o niesystematycznej pracy.
7. Uczniowie mogą raz w semestrze zgłosić **nieprzygotowanie do lekcji**, sporządzając na przerwie listę nieprzygotowanych osób i wręczając ją nauczycielowi zaraz po wejściu do klasy. Uczeń zgłaszający nieprzygotowanie uczestniczy w pełni na zajęciach lekcyjnych.
8. Uczeń po nieobecności w szkole **ma obowiązek uzupełnić braki** i być przygotowanym na zajęcia. Jeśli nieobecność z powodu choroby przedłużała się ponad dwa tygodnie, uczeń na pierwszych zajęciach po chorobie, przedstawia zaświadczenie lekarskie i indywidualnie ustala z nauczycielem termin nadrobienia zaległości.
9. Poprawy prac klasowych odbywają się na zajęciach konsultacyjnych zgodnie z harmonogramem nauczyciela.
10. Poprawa map konturowych może odbywać się na planowych lekcjach ucznia. Uczeń sam zgłasza chęć poprawy oceny. Gdy mija czas na poprawę mapy nauczyciel odpytuje ucznia z określonego materiału przy mapie ściennej.
11. Maturzyści zdający maturę z geografii mają obowiązek zaliczenia na ocenę materiału powtórkowego do matury w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. Oceny z powtórek wpływają na ocenę końcową.
12. Uczeń uczący się geografii w zakresie rozszerzonym może uzyskać ocenę pozytywną na koniec roku, jeśli zaliczył większość prac klasowych z zakresu materiału danej klasy (w tym maturzyści sprawdzianów powtórkowych do matury).
13. Uczniowie uczący się geografii w zakresie podstawowym, aby uzyskać ocenę pozytywną, muszą zaliczyć na ocenę pozytywną jedyną pracę klasową zaplanowaną na pierwszy semestr. W drugim semestrze muszą mieć dwie oceny pozytywne z prac klasowych.
14. Uczniowie **nieobecni w szkole w dniu konsultacji** nie mają prawa przystępować do poprawiania prac klasowych w tym samym dniu.
15. Uczeń nieobecny na lekcji geografii, na której odbywa się zapowiedziana kartkówka, praca klasowa lub sprawdzian, a obecny na innych lekcjach tego dnia, pisze tą zaległość na najbliższej lekcji geografii.
16. Czas przeznaczony na pisanie prac klasowych to max 40 minut, kartkówek 15 minut, map konturowych max 3 minuty. Czas ten uwzględnia potrzeby uczniów z dysfunkcjami (dysleksja, dysgrafia, niedosłuch itp.).
17. Ocena semestralna i końcoworoczna jest wypadkową ocen cząstkowych – nie musi wynikać ze średniej ważonej z dziennika elektronicznego.

Dotyczące poprawiania ocen

- 1. Poprawie podlega jedna praca klasowa, jedna kartkówka, jedna odpowiedź ustna i praca domowa w ciągu semestru.**
2. Poprawa musi nastąpić w ciągu 2 tygodni od zapoznania uczniów z ocenami (wpisania do dziennika elektronicznego), uczeń sam zgłasza się na konsultacje zgodnie z harmonogramem nauczyciela.
- 3. Poprawie podlegają oceny niedostateczne chyba, że uczeń w ciągu semestru takiej nie otrzymał, wówczas poprawie podlegają oceny wyższe niż niedostateczna.**
4. Poprawie podlegają wyłącznie kartkówki, które zakresem treści nie pokrywają się z zakresem pracy klasowej (tematy wyłączone z pracy klasowej). Kartkówka zostaje uznana za poprawioną w momencie uzyskania oceny pozytywnej z pracy klasowej, która zakresem treści pokrywa się z kartkówką.
5. Kartkówki niezapowiedziane nie podlegają poprawie.
6. Poprawą odpowiedzi ustnej i pracy domowej jest kolejna odpowiedź ustna i praca domowa, z innego zakresu tematycznego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Anulowanie oceny oznacza nie branie jej pod uwagę, ale nie kasowanie jej fizycznie z dziennika.
7. 7Oceny niedostateczne z kartkówek, odpowiedzi ustnej i pracy domowej świadczą o niesystematycznej pracy.
8. Ocena końcowa nie wynika ze średniej ważonej. Jest wypadkową ocen, systematyczności i aktywności ucznia na lekcji.
- 9. Końcowa ocenę bardzo dobrą i dobrą uzyskuje uczeń, który pracuje systematycznie.**